

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 08.02.2024 § 18

§ 18

Pääkaupunkiseudun työmaavesiohje

Valmistelijat / lisätiedot:
Olsen Saara

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Ympäristö- ja rakennuslautakunta merkitsee pääkaupunkiseudun työmaavesiohjeen tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Työmaavesien aiheuttaman kuormituksen hillitsemiseksi on laadittu pääkaupunkiseudun yhteinen työmaavesiohje. Työmaavesiohje löytyy Helsingin seudun ympäristöpalveluiden julkaisupalvelusta: <https://julkaisu.hsy.fi/paakaupunkiseudun-tyomaavesiohje.html>. Kaupungeilla sekä HSY:llä on aikaisemmin ollut käytössään omat erilliset ohjeensa, mutta viranomaistoiminnan yhtenäistämiseksi sekä urakoitsijoiden asiointiin helpottamiseksi katsottiin tarpeelliseksi laatia yksi yhteinen ohje koko pääkaupunkiseudun alueelle.

Rakennustyömaat ovat yksi suurimmista hulevesien haitta-ainekuormituksen lähteistä kaupungeissa. Työmaavesien aiheuttama kuormitus rakennusvaiheessa on moninkertaista verrattuna valmiiseen kaupunkialueeseen. Puutteellisesti käsiteltyjä ja kokonaan käsittelemättömiä työmaavesiä luonnehtivat mm. korkeat kiintoaine- ja öljypitoisuudet, kohonneet ravinnepitoisuudet ja korkea tai alhainen pH. Työmaavesien haittavaikutukset luonnonvesissä ovat moninaisia. Korkeat kiintoainepitoisuudet liettävät kalojen kutusoraikkoja sekä rantoja ja pohjia, tukehduttavat pohjaeläimiä ja heikentävät vedessä elävien kasvien kasvua. Alhainen tai liian korkea pH tappaa vesieliöitä ja korkea öljypitoisuus on myrkyllistä paitsi vesieliöille, myös ihmisille. Vaikka yksittäinen rakennustyömaa on kestoaltaan rajallinen, rakennustyömaiden aiheuttama vesistökuormitus pääkaupunkiseudulla on toistuvaa ja samoja vesistöjä kuormittavaa, sillä kaupunkiympäristössä on jatkuvasti meneillään lukuisia rakennushankkeita.

Työmaavesiohje on lyhyt ja sitä on työstetty useiden eri tahojen ja sidosryhmien kanssa yhteistyössä. Ohjeessa korostetaan haittojen ennaltaehkäisyä, hyvää suunnittelua, asianmukaista työmaaveden käsittelyä, järjestelmien huoltoa ja työmaiden omavalvontaa. Ohjeen liitteessä 1 annetaan lisätietoa muun muassa yleisesti käytössä olevista työmaavesien hallintamenetelmistä. Liite 2 on tehty helpottamaan työmaavesien laadun havainnointia.

Ohjeen laatimisen yhteydessä pääkaupunkiseudun kaupungit ovat valmistelleet käytettävissä olevan aineiston perusteella erillisen karttatason kunkin kaupungin avoimeen karttapalveluun (Espoon karttapalvelu löytyy täältä: <https://kartat.espoo.fi/ims>). Karttataso on nimeltään ”herkät vesikohteet”. Karttatason tarkoituksena on helpottaa suunnittelijoita ja urakoitsijoita tunnistamaan kohteet, joiden työmaavesien hallinnassa tulee noudattaa erityistä varovaisuutta. Näin herkimät vesiluontokohteet pyritään suojaamaan ympäristövahingoilta ja nuhraantumiselta. Herkät vesikohteet -karttataso kattaa mm. erittäin uhanalaisen meritaimenen tiedossa olevat esiintymisalueet.

Ohjetta työstettäessä rakennusalan yrityksille, konsulteille, tutkijoille, ELY-keskukselle, ympäristöyhdistyksille ja ympäristöministeriölle annettiin mahdollisuus vaikuttaa ohjeen sisältöön mm. pyytämällä lausuntoja. Lisäksi ohjeen käytäntöjä ja suosituksia laadittaessa on perehdytty tutkimuskirjallisuuteen ja pääkaupunkiseudun pienvesien veden laatuun sekä vertailtu käytäntöjä ja ohjeistusta kuntien ja eräiden hankkeiden tuottamien materiaalien lisäksi mm. Ruotsiin.

Ohje on tarkoitus ottaa välittömästi käyttöön. Tavoitteena on jalkauttaa ohjetta aktiivisesti ja seurata, miten vesienkäsittelyn taso rakennuskohteilla parantuu ohjeistuksen perusteella. Ohjetta on tarkoitus tarpeen mukaan päivittää saatujen kokemusten perusteella.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi